

La sang tova

QUIM GIBERT

A Komodo i altres illes del bell mig d'Indonèsia (sud-est asiàtic) hi habita el llangardaix més gran del planeta. Alguns d'aquests varans fan tres metres de longitud i cent quilos de pes. El dragó de Komodo, nom amb el qual és conegut, és una espècie vulnerable. Sobretot perquè les activitats humanes han reduït considerablement el seu àmbit natural. Es calcula que només en queden uns 5.000 exemplars. La mossegada d'aquest rèptil gegant no ha deixat indiferent la comunitat científica, atès que el verí mortal que inoculara desegna les preses. Es tracta d'un verí compost d'una barreja de toxines que inhibeixen la coagulació de la sang i provoquen la dilatació de les artèries. Tres de les esmentades toxines són vasodilatadores i una és anticoagulant. El periodista Josep Corbella subratlla que curiosament els infarts i altres malalties cardiovasculars solen produir-se per una tendència excessiva de la sang a formar coagulacions i de les artèries a contraure's: «El verí del dragó administrat en dosis petites podria actuar com un antídote de les malalties cardiovasculars» (*La Vanguardia*, 20-5-2009). En conseqüència, el potencial terapèutic d'aquest carní-

vor ferotge, capaç de cruspir-se un búfal d'aigua, és una porta oberta a la investigació de nous fàrmacs.

De fet, les indústries farmacèutiques també han creat línies de recerca amb el verí de cobra i altres substàncies produïdes per animals (aranyes, meduses, formigues...), vegetals i minerals. Constatant que aquest és un tema atractiu, cap als anys noranta Hollywood va enllestir *Los últimos días del Edén*, un film protagonitzat per Sean Connery i situat a la selva amazònica. L'actor escocès representa un científic que accidentalment descobreix un extracte de flor que guareix el càncer; però ignora la manera de duplicar la fórmula i, per acabar-ho d'adobar, les excavadores d'una empresa de desforestació avancen arrasant el sector de jungla on Connery té el laboratori mèdic.

Seguint aquest fil, el lingüista Pere Comellas destaca que l'antibiòtic, una de les grans troballes del segle XX, és basat justament en l'observació de les propietats d'un fong: «Quants "antibiòtics" no hi pot haver encara en el món, les propietats dels quals són conegudes per petites comunitats?» (dins el llibre *Contra l'imperialisme lingüístic*). Comellas assegura que moltes comunitats considerades

primitives i incivilitzades han acumulat, en el decurs de generacions, informació i experiència sobre les característiques de plantes que no existeixen enlloc més: «No és estrany, doncs, que determinades indústries farmacèutiques inverteixin en programes d'estudi de llengües en perill en zones d'alta diversitat biològica.» Per això, quan suposades modernitzacions provoquen la desaparició de les llengües natives, també engeguen a rodar dades i altres referències específiques de l'entorn. I és que aquesta saviesa indígena només es transmet oralment, amb la qual cosa l'extinció de la cultura local també comporta l'extinció de possibles pistes farmacològiques.

No és la primera vegada que sento explicar que quan es mor un vell és com si es cremés una biblioteca. A mi, que tinc la sang tova, que és com dir que sóc propens a ser atacat pels mosquits tigres, les mosques negres o altres insectes amb fibló, la gent gran em recomana que, quan es produeixi la picada, de seguida em passi la suor de l'entreuix per sobre la part afectada. Així ho han fet durant anys i panys aquells que han feinejat al camp (les farmàcies eren un luxe de ciutat). No els ha anat gens malament. ♦

TOTA LA VIDA FENT GALETES

Trias, Néts de Joaquim, SA
Tel. 972 84 12 13 • fax 972 84 24 14
www.triasbiscuits.com
a/e: trias@triasbiscuits.com
Ctra. de Sils, 36 • STA. COLOMA DE FARNERS